

Werkgeversorganisaties maken zich zorgen

De werkgeversorganisaties Unizo (persbericht van 27 mei) en het VBO (De Standaard 4 juni) reageren scherp afwijzend op het initiatief om rechtsbijstand aan te bieden om een rookvrije werkplek te verkrijgen. De beide werkgeversorganisaties zijn het er met RookVrij wel volledig over eens dat roken op de werkplek moet gebannen worden. Ingenieur Kris De Meester van het VBO valt ons in zijn opiniestuk aan op basis van een paar krantentitels. Een journalist probeert met aantrekkelijke en/of provocerende titels de aandacht te trekken op zijn artikels. Die “oorlogskas” was een journalistieke vondst en geenszins een verklaring van RookVrij. Wie wil weten in welke sfeer onze acties doorgaan leest onze publicaties of neemt contact op. Wij staan open voor overleg met andere belangengroepen.

RookVrij

Misschien eerst even de acties van RookVrij situeren. RookVrij is 3 jaar geleden opgericht als belangenvereniging voor iedereen die vindt dat gedwongen meerroken in publieke gelegenheden en op de werkplek zo snel mogelijk moet verdwijnen. RookVrij is geen niet-rokersvereniging, er zijn ook rokers die liever in een fris kantoor of een rookvrij restaurant zitten dan met stinkende kleren thuis te komen. Naast gezondheid is comfort een even gerechtvaardigde reden om een rookvrije leef- en werkomgeving te vragen.

Rookvrijheid

RookVrij voert geen oorlog tegen rokers. Niemand wil van rokers paria's maken. “De rokers zijn onze vrienden” zei prof. Blanpain in een interview. Dit is geen cynisme: alle rookvrije ruimtes zijn voor iedereen toegankelijk. In rookvrije bedrijven wordt op de werkvloer geen onderscheid gemaakt tussen wie al dan niet afhankelijk is van een geregelde nicotineshoot. Tabak is een legaal product dat iedereen vrij staat om te roken, maar iedereen moet ook vrij zijn om niet mee te moeten roken. RookVrij voert geen kruistocht tegen roken, wel tegen tabaksrook. Dat is niet spelen met woorden: een werkgever heeft geen recht om zich in te laten met wat een privé-zaak is van de werknemer, net zomin trouwens als een roker recht heeft om zijn verslaving te beleven ten koste van anderen. Uiteindelijk kan een roker maar op één plaats een recht op roken doen gelden en dat is in zijn eigen longen. De gezondheid van anderen moet gerespecteerd worden. Er wordt ook geen heksenjacht gevoerd tegen rokers. Samen met anderen ijveren we wel voor het teruggeven van een vrijheid die werd ontnomen. Iedereen moet ongedwongen kunnen deelnemen aan alle aspecten van het sociale leven. Sommigen astmapatiënten verloren door tabaksrook hun werk en hun sociaal leven. De enige paria's in de problematiek van tabaksgebruik zijn de personen die door tabaksrook uit de samenleving werden uitgesloten.

Rechtsbijstand

RookVrij is vredelievend maar niet naïef. De idee van rechtsbijstand dateert van meer dan een jaar geleden, van voor het initiatief van prof. Blanpain. De voorstellen van minister Demotte en staatssecretaris Van Brempt gaan in de goede richting maar krijgen een onvoldoende. Na overleg met verenigingen actief in tabakspreventie en met prof. Blanpain, als specialist arbeidsrecht, werd de actie doorgezet. De voorstelling van de publicatie van prof. Blanpain (Roken en de onderneming) was een ideale gelegenheid om de actie bekend te maken. “De vzw RookVrij lanceerde vorige week bij monde van Roger Blanpain” schrijft het VBO; “Professor Roger Blanpain wil via de vzw RookVrij...” lezen we bij Unizo. Geen van de partijen op de persconferentie sprak bij monde van de andere. Beide initiatieven zijn los van mekaar tot stand gekomen en ontwikkeld. Het is heus niet – zoals sommigen graag willen doen uitschijnen – dat alleen prof. Blanpain problemen ziet.

Juridische actie

De arbeidswetgeving legt de werkgever verplichtingen op in verband met welzijn en gezondheid. Passief roken is een agressie tegen de gezondheid. Op de werkvloer is de gepaste verdediging hiertegen het aanspreken van de arbeidsgeneesheer, preventieadviseur, werkgever... Meestal vangt men bot en bovendien wordt men dan ook nog in de steek gelaten door de vakbonden die welzijn en gezondheid op het werk zouden moeten verdedigen. Dat was het parcours van de Brusselse politieagent en ook van de persoon wiens dossier reeds in behandeling is in het kader van de rechtsbijstand. Niemand begint een rechtszaak voor zijn plezier maar op dat ogenblik is er geen andere keuze dan naar de rechtbank stappen. Dat is de realiteit op het terrein. Als men juridische actie provocerend vindt, het weze zo. Dan gaat RookVrij verder met zijn provocaties.

Hoffelijkheid

Volgens de VBO-gezondheidsadviseur gaf het hoffelijkheidsprincipe doorgaans weinig problemen. Evident, deze hoffelijkheid kwam meestal neer op: "ik rook en jij zeurt niet". Wie opmerkingen maakte over tabaksrook kreeg het etiket intolerant en hield zijn mond, personen met astma propten zich vol met cortisonen. De smalende opmerking van een gezondheidsadviseur ("één niet representatief gerechtelijk precedent") over iemand die in een levensbedreigende situatie uiteindelijk naar de rechtbank stapte, is onbetamelijk.

De rol van de preventieadviseur

Een preventieadviseur geeft advies aan de werkgever. Op basis van de arbeidswetgeving - vijf wetten en kb's, inclusief een kb met een lijst van kankerverwekkend stoffen - kan dat advies alleen zijn dat de werkplek rookvrij moet zijn. Dat er in 2006 een extra artikel over tabaksrook aan de Codex over het Welzijn op het Werk wordt toegevoegd, verandert niets aan de bestaande wetgeving. Indien een preventieadviseur nalaat om de werkgever correct te adviseren kan hij eveneens aansprakelijk worden gesteld voor aangerichte gezondheidsschade ingevolge passief roken.

Rookvrij is de beste optie

Heel wat bedrijven zijn reeds rookvrij. Voor de anderen is uitstellen tot het verplicht wordt is geen goede keuze. Economische gezien is roken voor een onderneming alleen een verliespost. De studiedienst van ING berekende de kost van actief roken op 3,5 euro per gerookte sigaret. Actief en passief roken zijn een oorzaak van onkosten en negatieve stress. Een doorrookte, ongezonde en irriterende werkomgeving genereert stress. Er is bijkomend stress wegens afwezigheden door ziekteverlet van actieve en passieve rokers. Welzijn op het werk is een belangrijke factor in de productiviteit. Bovendien is een rookvrije werkplek een aanmoediging om te stoppen met roken, een wens van de meerderheid van de rokers. Een adviseur die uitstel adviseert misleidt de bedrijfsleiders.

Horeca

En tenslotte de horeca in dit alles? Unizo noch VBO spreken in hun verklaring over de horeca en zijn meer dan 100.000 werknemers. In het voorstel van kb voor rookvrije werkplaatsen vanaf 2006 wordt de horeca uitgesloten. De horeca is een werkplek zoals een ander. Voor RookVrij hebben de werknemers er dezelfde rechten op een gezonde werkomgeving.

Raf De Ryck

voorzitter RookVrij